

עד מתי לעדה הרעה הזאת

Who Is The "Edah"?

(1) במדבר יג-יד

(א) וידבר ה' אל-משה לאמר: (ב) שלח-לך אנשים ויתרו את-ארץ כנען אשר-אני נתן לבני ישראל... (כא) ויעלו ויתרו את-הארץ ממדבר-צן עד-רחוב לבא חמת: (כב) ויעלו בנגב ויבא עד-חברון ושם אחימן ששי ותלמי ילידי הענק ויחברון שבע שנים נבנתה לפני צען מצרים: (כג) ויבאו עד-נחל אשכול ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וישאהו כמוט בשנים ומן הרמנים ומן-התאנים: (כד) למקום ההוא קרא נחל אשכול על אדות האשכול אשר-כרתו משם בני ישראל: (כה) וישבו מתור הארץ מקץ ארבעים יום: (כו) וילכו ויבאו אל-משה ואל-אהרן ואל-כל-עדת בני-ישראל אל-מדבר פארן קדשה וישבו אתם דבר ואת-כל-העדה ויראום את-פני הארץ: (כז) ויספרו-לו ויאמרו: פאנו אל-הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש הוא וזה-פריה: (כח) אפס פירעו העם הישב בארץ והערים בצרות גדולת מאד וגם-ילדי הענק ראינו שם: (כט) עמלק יושב בארץ הנגב והחתי והיבויס והאמורי יושב בהר והכנעני יושב על-הים ועל יד הירדן: (ל) והם כלב את-העם אל-משה ויאמר עלה נעלה וירשנו אתה כייכול נוכל לה: (לא) והאנשים אשר-עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות אל-העם כי-חזק הוא ממנו: (לב) ויצאו דבת הארץ אשר תרו אתה אל-בני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אתה ארץ אכלת יושביה הוא וכל-העם אשר-דאינו בתוכה אנשי מדות: (לג) ושם ראינו את-הנפילים בני ענק מזהנפלים ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם: **יד (א) ותשא כל-העדה ויתנו את-קולם ויבכו העם בלילה ההוא: (ב) וילכו על-משה ועל-אהרן כל בני ישראל ויאמרו אלהם כל-העדה לומר-תנו בארץ מצרים או במדבר הזה לומר-תנו: (ג) ולמה ה' מביא אותנו אל-הארץ הזאת לנפל בחרב נשינו וטפנו יהיו לבז הלוא טוב לנו שוב מצרימה: (ד) ויאמרו איש אל-אחיו נתנה ראש ונשובה מצרימה: (ה) ויפל משה ואהרן על-פניהם לפני כל-קהל עדת בני ישראל: (ו) ויהושע בן-נון וכלב בן-יפנה מן-התרים את-הארץ קרעו בגדיהם: (ז) ויאמרו אל-כל-עדת בני-ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אתה טובה הארץ מאד מאד: (ח) אס-חפץ בנו ה' והביא אותנו אל-הארץ הזאת ונתנה לנו ארץ אשר-היא זבת חלב ודבש: (ט) אך בה' אל-תמרדו ואתם אל-תיראו את-עם הארץ כי לחמנו הם סר עלם מעליהם וזה אתנו אל-תיראם: (י) ויאמרו כל-העדה לרגום אתם באבנים וכבוד ה' נראה באהל מועד אל-כל-בני ישראל:**

(יא) ויאמר ה' אל-משה עד-אנה ינאצני **העם הזה** ועד-אנה לא-יאמינו בי בכל האתות אשר עשיתי בקרבם: (יב) אכנו בדבר ואורשנו ואעשה אתך לגוי-גדול ועצום ממנו: (יג) ויאמר משה אלהי ושמעו מצרים כחך **את-העם הזה** מקרבם: (יד) ואמרו אל-יושב הארץ הזאת שמעו כי-אתה ה' **בקרב העם הזה** אשר-עין בעין נראהו אתה ה' וענגל עמד עליהם ובעמוד ענן אתה הלך לפניהם יומם ובעמוד אש לילה: (טו) והמתה **את-העם הזה** פאיש אחד ואמרו הגוים אשר-שמעו את-שמעך לאמר: (טז) מפלתי יכלת ה' להביא **את-העם הזה** אל-הארץ אשר-נשבע להם וישחטם במדבר: (יז) ועתה יגדל-נא פח אדני באשר דברת לאמר: (יח) ה' ארך אפים ורחום ונשוא עון ופושע ונקמה לא ינקמה פקד עון אבות על-בנים על-שלישים ועל-רבעים: (יט) סלח-נא לעון **העם הזה** בגדל חסדך וכאשר נשאתה לעם הזה ממערים ועד-הנה: (כ) ויאמר ה' סלחתי בדברך: (כא) ואולם חייאני וימלא כבוד-ה' את-כל-הארץ: (כב) כי כל-האנשים הראים את-כבודי ואת-אתתי אשר-עשיתי במצרים ובמדבר וינסו אותי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי: (כג) אס-ידאו את-הארץ אשר נשבעתי לאבתם וכל-מנאצי לא יראוה: (כד) ועבדי כלב עקב הייתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי והביאתיו אל-הארץ אשר-בא שמה וזרעו יורשנה: (כה) והעמלקי והכנעני יושב בעמק מחר פנו וסעו לכם המדבר דרך ים-סוף:

(כו) וידבר ה' אל-משה ואל-אהרן לאמר: (כז) **עד-מתי לעדה הרעה הזאת** אשר המה מלינים עלי **את-תלזות בני ישראל** אשר המה מלינים עלי שמעתי: (כח) אמר אלהים חייאני נאס-ה' אס-לא פאשר דברתם באזני כן אעשה לכם: (כט) במדבר הזה יפלו פגריכם וכל-פקדיכם לכל-מספרכם מבין עשרים שנה ומעלה אשר הלינתם עלי: (ל) אס-אתם תבאו אל-הארץ אשר נשאתי את-ידי לשבן אתכם בה כי אס-כלב בן-יפנה ויהושע בן-נון: (לא) וטפכם אשר אמרתם לבז יהיה והביאתי אתם וידעו את-הארץ אשר מאסתם בה: (לב) **ופגריכם אתם** יפלו במדבר הזה: (לג) **ובניכם יהיו רעים במדבר ארבעים שנה** ונשאו את-זנותיכם עד-יתם פגריכם במדבר:

(לד) בַּמִּסְפָּר הַיָּמִים אֲשֶׁר־תִּרְתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם לַשָּׁנָה יוֹם לַשָּׁנָה תִּשְׁאוּ אֶת־עֹנְתֵיכֶם אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּדְעֻם אֶת־תְּנוּאַתִּי: (לה) אֲנִי ה' דִּבַּרְתִּי אִם־לֹא זֹאת אֲעֲשֶׂה לְכָל־הָעֵדָה הָרְעָה הַזֹּאת הַנּוֹעֲדִים עָלַי בַּמִּדְבָּר הַזֶּה יִתְּמוּ וְשֵׁם יִמְתּוּ: (לו) וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־שָׁלַח מֹשֶׁה לַתּוֹר אֶת־הָאָרֶץ וַיָּשֻׁבוּ וַיֹּלִינוּ עָלָיו אֶת־כָּל־הָעֵדָה לְהוֹצִיא דָבָה עַל־הָאָרֶץ: (לז) וַיִּכְתּוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצִאֵי דִבַּת־הָאָרֶץ רָעָה בַּמִּגְפָּה לִפְנֵי ה': (לח) וַיהוֹשֻׁעַ בֶּן־נֹון וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּאוּבְלוּ הָעָם מֵאֹד: (מ) וַיִּשְׁכְּמוּ בִּבְקָר וַיַּעֲלוּ אֶל־דֹּאש־הָהָר לֵאמֹר הֲנִנוּ וְעָלִינוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר ה' כִּי חָטְאוּנוּ: (מא) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לָמָּה זֶה אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־פִּי ה' וְהוּא לֹא תַצְלַח: (מב) אֶל־תַּעֲלוּ כִּי אֵין ה' בְּקֶרְבְּכֶם וְלֹא תִגְּפוּ לִפְנֵי אֵיבֵיכֶם: (מג) כִּי הָעִמְלָקִי וְהַכְּנַעֲנִי שָׁם לִפְנֵיכֶם וּנְפַלְתֶּם בַּחֲרֵב כִּי־עַל־כֵּן שָׁבַתֶם מֵאַחֲרֵי ה' וְלֹא־יִהְיֶה ה' עִמָּכֶם: (מד) וַיַּעֲפְלוּ לַעֲלוֹת אֶל־דֹּאשׁ הָהָר וַאֲרֹן בְּרִית־ה' וּמֹשֶׁה לֹא־מָשָׁו מִקְרֵב הַמַּחֲנֶה: (מה) וַיֵּרֶד הָעִמְלָקִי וְהַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בַּהָר הַהוּא וַיִּכּוּם וַיַּחֲתוּם עַד־הַחֲרָמָה:

(2) בראשית לז:ט

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו הִנֵּה בָעַל הַחֲלָמוֹת הִלְזָה בָּא:

(3) רש"י (כת"י מינכן 5)

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו: שִׁמְעוּן וְלֵוִי הֵיוּ

(4) בראשית מב, כא

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו אֲבָל אֲשָׁמִים וְאַנְחָנוּ עַל־אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בַּהֲתַחַנְנוּ אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמַעְנוּ עַל־כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת:

(5) שכל טוב בראשית מ"ב:כ"א

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו – שִׁמְעוּן אוֹמֵר לְלֵוִי.

(6) שמות טז:ט

וַיִּרְאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו מִן הָאֵל הוּא כִּי לֹא יָדְעוּ מַה־הוּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם הוּא הֵלֶם אֲשֶׁר נָתַן ה' לָכֶם לְאָכְלָה:

(7) יהושע יד, ו-ט

(ו) וַיִּגְשׁוּ בְנֵי־יִהוּדָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל וַיֹּאמֶר אֵלָיו כָּל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הִנֵּה אֶת־הַדְּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר ה' אֶל־מֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים עַל אֹדוֹתַי וְעַל אֹדוֹתֶיךָ בְּקֶדֶשׁ בְּרָנֶה: (ז) בְּאֶרְבָּעִים שָׁנָה אֲנִכִּי בְּשָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדֶיךָ אֹתִי מִקְדָּשׁ בְּרָנֶה לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ וְאִשָּׁב אֹתוֹ דִּבַּר כְּאֲשֶׁר עַם־לִבִּי: (ח) וְאָחִיו אֲשֶׁר עָלוּ עִמָּי הִמְסִיוּ אֶת־לֵב הָעָם וְאֲנִכִּי מֵלֵאֲתִי אַחֲרֵי ה' אֱלֹהֵי: (ט) וַיִּשְׁבַּע מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר אִם־לֹא הָאָרֶץ אֲשֶׁר דִּרְכָה רָגַלְךָ בָּהּ לֵךְ תִּהְיֶה לְנַחֲלָה וּלְבִנְיָךְ עַד־עוֹלָם כִּי מֵלֵאֲתִי אַחֲרֵי ה' אֱלֹהֵי:

(8) משנה כתב יד קאופמן סנהדרין א:ז-ז

1. סנהדרין גדולה היתה שלשבעין ואחד, קטנה שלשעשרים ושלשה. מנין לגדולה שהיא שלשבעין ואחד?

שנאמר: אספה לי שבעים איש מזקני ישראל, ומשה על גביהם, הרי שבעים ואחד. רבי יהודה אומר: שבעין.

ומנין לקטנה שהיא שלשעשרין ושלשה? שנאמר: ושפטו העדה – והצילו העדה, עדה שופטת ועדה מצלת, הרי עשרין.

ומנין לעדה שהיא עשרה? שנאמר: עד מתי לעדה הרעה הזאת, יצא יהושע וכלב.

2. ומנין להביא עוד שלשה? ממשמע שנאמר: לא תהיה אחרי רבים לרעה, שומע אני שאמר, היה עמהן לטובה, ואם כן, למה נאמר: אחרי רבים להטות? לא כהטותך לטובה הטותך לרעה: הטותך לטובה, על פי אחד, ולרעה, על פי שנים. ואין בית דין שקול, מוסיפין עליהן עוד אחד, הרי עשרים ושלשה.

Questions:

1) Who is the עדה that wept?	5) To whom were the punishments meted out? Why?
2) Who is כל־העדה?	6) What was the original (intended?) punishment and what was משה able to "negotiate"?
3) Who said "let's appoint a captain and return to Egypt"?	7) Who are the מוציא דבת הארץ רעה and how did they die?
4) Who wanted to stone וכלב?	